

RvV 409

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

betreffende de Europese thema's in overweging te nemen tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie van het 2de semester 2010.

Brussel, 20 juli 2009

SAMENVATTING

De **Raad voor het Verbruik** heeft zich gebogen over Europese thema's die relevant geacht worden om in overweging te nemen tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie voor het tweede semester van 2010.

Het advies is onderverdeeld in een 9-tal thema's:

1. Collectieve vorderingen
2. Voorstel voor een richtlijn betreffende consumentenrechten
3. Gelijke behandeling van personen zonder onderscheid van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of sexuele geaardheid
4. Informatie van de consumenten over voedingsmiddelen
5. Gezondheid
6. Productnormen
7. Financiële diensten
8. De consumentenrechten in de digitale omgeving
9. Energie en duurzaamheid

De Raad voor het Verbruik, die op 23 januari 2009 door de Minister van Klimaat en Energie belast met Consumentenzaken, verzocht werd een advies uit te brengen betreffende de Europese thema's in overweging te nemen tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie van het 2de semester 2010, is op 9 juli 2009 in Dagelijks Bestuur bijeengekomen, onder het voorzitterschap van de heer Robert Geurts en heeft het volgende advies goedgekeurd.

De Raad voor het Verbruik heeft de voorzitter verzocht dit advies over te maken aan de Minister van Klimaat en Energie belast met Consumentenzaken en aan de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik,

Gelet op de brief van 23 januari 2009 van de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken, waarin de Raad voor het Verbruik verzocht wordt een advies uit te brengen betreffende de Europese thema's in overweging te nemen tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie van het 2de semester 2010;

Gelet op de algemene inventaris van thema's die vermoedelijk op de agenda van het Belgische EU-Voorzitterschap in 2010 kunnen komen (document opgesteld door de FOD Buitenlandse Zaken – AD Europese Zaken en Coördinatie – 19.12.2008);

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie « Interne Markt », tijdens haar vergaderingen van 5 maart 2009 en 6 mei 2009;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen: de dames Vervecken (ABVV) en Ramakers (UCM) en de heren de Halleux (Test-Aankoop) en Willaert (OIVO);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door de heer Willaert (OIVO) en de heer Verhamme (VBO);

Gezien het advies van het Dagelijks Bestuur van 9 juli 2009;

Gezien de dringendheid;

Gelet op schriftelijke procedure, zoals voorzien in artikel 7 bis van het Huishoudelijk reglement, voor de definitieve goedkeuring door de Raad voor het Verbruik;

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

Op vraag van de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken, de heer Paul Magnette, werd de Raad voor het Verbruik verzocht zich te buigen over de belangrijke thema's die tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in het tweede semester van 2010 in aanmerking moeten worden genomen.

De Raad voor het Verbruik herinnert eraan dat het werkprogramma van de Europese Commissie inzake consumentenbescherming is opgenomen in de mededeling van de Commissie van 8 juni 2007: « EU- *Strategie voor het consumentenbeleid 2007-2013* »¹.

Consumentenbescherming is een transversaal beleid dat in elk beleid dat op Europees niveau wordt toegepast in aanmerking moet worden genomen. Het is dus van essentieel belang dat de Belgische regering een transversale visie heeft op de dossiers waarin de bescherming van de Europese consumenten in aanmerking wordt genomen.

In zijn brief, vraagt de Minister van Klimaat en Energie, belast met Consumentenzaken, de Raad voor het Verbruik om de lopende dossiers met een link naar consumentenbescherming, waarin hij wil dat België vooruitgang boekt, te selecteren en ook die werkerreinen waar België zijn stempel op de Europese werkzaamheden zal kunnen drukken. Om te beantwoorden aan dit dubbel verzoek, zijn de Europese dossiers die de Raad voor het Verbruik belangrijk vindt hieronder opgenomen.

1. Collectieve vorderingen

De Raad stelt vast dat de Europese Commissie een debat heeft gelanceerd over de noodzaak om een collectief vorderingsmechanisme in Europa in te voeren. Dat stemt overeen met de verbintenis van de Commissie in het strategisch plan 2007-2013 om de vorderingsmiddelen van de consumenten te verbeteren. Het dossier wordt op verschillend ritme behandeld door twee algemene directies: de DG Concurrentie en de DG Consumentenbescherming.

- Een voorstel voor een richtlijn om vorderingen tot schadevergoeding voor inbreuk op de gemeenschapsregels betreffende kartels en misbruik van machtspositie, mogelijk te maken, werd opgesteld door de DG concurrentie en ligt momenteel ter advies voor tussen de diensten van de verschillende DG's van de Europese Commissie.
- Parallel hiermee werkt de Europese Commissie, op initiatief van de DG Sanco, aan de invoering van een collectieve vordering bedoeld voor de consumenten. Hiertoe heeft zij een groenboek voor collectief verhaal voor consumenten² ter consultatie voorgelegd. Op basis van de antwoorden op deze consultatie zou de DG Sanco een voorstel voor communautair initiatief moeten opstellen.

¹ http://ec.europa.eu/consumers/overview/cons_policy/doc/FR_99.pdf

² Groenboek voor collectief verhaal voor consumenten, COM(2008) 794 final, http://ec.europa.eu/consumers/redress_cons/greenpaper_fr.pdf

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vragen aan de Belgische regering om alles in het werk te stellen om de beide initiatieven van de Europese Commissie tot een goed einde te brengen. Als een groot aantal consumenten het slachtoffer zijn van dezelfde schade toegebracht door dezelfde handelaar dan moeten zij hun klachten kunnen herleiden tot één enkele klacht. Het is dus hoogst wenselijk dat een richtlijn die minimumharmonisatie behelst, zorgt voor een gerechtelijk mechanisme voor collectieve vordering in alle lidstaten.

De vertegenwoordigers van de productie, van de distributie en van de middenstand zijn gekant tegen elk wetgevend initiatief inzake collectieve vorderingen. Zij waarschuwen voor het risico waarbij onze maatschappij een 'litigation society' zou worden, wat leidt tot misbruiken en de ondernemersgeest lamslaat. Voor deze vertegenwoordigers moet prioriteit worden gegeven aan de effectieve toepassing van de bestaande wetgeving, aan de informatie en aan de vorming van de consument alsook aan de bevordering van de alternatieve wijzen van geschillenregeling.

2. Voorstel van richtlijn betreffende consumentenrechten

Het voorstel voor een richtlijn van de Commissie betreffende de consumentenrechten, goedgekeurd op 8 oktober 2008 is het resultaat van een poging tot herziening van het acquis van de wetgeving consumentenbescherming gelanceerd in 2004, waarbij vereenvoudiging en vervollediging van het bestaande reglementaire kader inzake consumentenbescherming beoogd wordt.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn geen voorstander van dit voorstel voor een richtlijn in de huidige vorm ervan. Dit voorstel zou immers de afschaffing of de beperking van belangrijke consumentenrechten in heel veel lidstaten met zich meebrengen. Het voorstel voor een richtlijn betreffende consumentenrechten is wat bepaalde aspecten betreft een achteruitgang ten aanzien van het Belgisch recht met name: de sanctie in geval niet wordt meegedeeld dat er geen herroepingsrecht is, enkel de voorgedrukte algemene voorwaarden mogen als wederrechtelijk worden verklaard, het verbod van de betaling van een voorschot in geval van verkoop buiten de verkoopinrichting van de verkoper, enz... Een nieuwe Europese reglementering mag het huidige niveau van bescherming waarvan de consumenten in het Belgisch recht genieten niet naar beneden halen. Zij willen dat de tekst van de richtlijn grondig wordt gewijzigd.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties kanten zich tegen het principe van maximale harmonisatie, en stellen dat er voor de hoogst mogelijke bescherming moet worden gekozen, opdat geen enkele Europese burger een vermindering van zijn huidige bescherming zou zien gebeuren. Zo is de voorgestelde regeling inzake de wettelijke garantie en de oneerlijke bedingen in overeenkomsten beneden alle peil, en dient het principe van wederzijdse herkenning of het land van herkomst principe geweigerd te worden. Mocht een maximale harmonisatie verder worden overwogen, zou ze enkel van toepassing moeten zijn op die gebieden waar is aangetoond dat verschillende nationale regels hindernissen vormen voor de grensoverschrijdende handel.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie staan achter het voorstel voor een richtlijn wat betreft de strijd tegen de fragmentatie van de regels inzake consumentenbescherming. Een van de redenen van deze fragmentatie in de regelgeving is de tegenstelling tussen de nationale regels inzake consumentenbescherming, in het bijzonder die welke voortkomen uit de omzetting van de Europese richtlijnen inzake consumentenbescherming, gebaseerd op een minimale harmonisatie. In de loop der jaren hebben de lidstaten regels toegevoegd zonder enig overleg waardoor de wetgevingen betreffende de consumentenrechten omgevormd werden tot een verzameling van 27 corpussen van uiteenlopende regels. Volgens deze vertegenwoordigers zal enkel een voorstel dat gebaseerd is op een maximale harmonisatie, de fragmentatie in de regelgeving, die een grote belemmering voor het grensoverschrijdend verkeer betekent, kunnen uitvlakken.

Het voorstel voor een richtlijn moet ervoor zorgen dat een adequaat gemeenschappelijk niveau van bescherming doorheen Europa kan worden gewaarborgd. **De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie** waarschuwen tegen de verleiding om het voorstel voor een richtlijn enkel te onderzoeken vanuit nationaal standpunt zonder aandacht voor het belang van de Europese consument. Er mag niet worden gefocust op het kost wat kost handhaven van de nationale status quo en niet systematisch elke wijziging van de nationale wetgeving beschouwen als een stap terug.

Ook **de vertegenwoordigers van de middenstand** hebben een aantal bedenkingen bij het voorstel van de richtlijn consumentenbescherming. O.m. op vlak van de verlening van de herroepingstermijn van 7 tot 14 dagen bij overeenkomsten gesloten op afstand en de garantiereglementering. Voor een inhoudelijke bespreking hiervan, verwijzen zij naar de toekomstige werkzaamheden van de Raad ingevolge de adviesaanvraag van de Minister, belast met consumentenzaken, aangaande het voorstel van richtlijn *Consumer rights*.

3. Gelijke behandeling van personen zonder onderscheid van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid

De Raad verwijst naar blz. 47 van de inventaris opgemaakt door de FOD Buitenlandse Zaken.

De Raad stelt vast dat de Commissie op 2 juli 2008, een voorstel voor een richtlijn van de Raad heeft aangenomen die als doel heeft om de bescherming tegen discriminatie gebaseerd op godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid uit te breiden naar andere gebieden dan de arbeidsmarkt. Het Europese parlement heeft een advies over dat voorstel aangenomen in het kader van de consultatieprocedure op 2 april 2009³.

De Raad is globaal voorstander van de verbeteringen die het Europese Parlement in eerste lezing aan dit voorstel heeft aangebracht. Ze dringt er dan ook op aan dat de Belgische regering deze positieve richting tijdens het Belgische EU-voorzitterschap blijft aanhouden.

³<http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=fr&procnum=CNS/2008/0140>

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+PV+20090402+ITEM-009-16+DOC+XML+V0//FR>

4. Informatie van de consumenten over voedingsmiddelen

De Raad stelt vast dat het voorstel van de Commissie inzake de informatie van de consumenten over de voedingsmiddelen in januari 2008 werd gepubliceerd. In dat voorstel zijn er vier cruciale gebieden die de consumentenorganisaties aanbelangen, met name de voedingswaarde-etikettering (voor- en achteraan op de verpakking), de leesbaarheid, de aanduiding van allergenen en de aanduiding van het land van oorsprong.

De **vertegenwoordigers van de productie en van de distributie** menen dat dit voorstel van de Commissie « Informatie van de consumenten » bijzonder belangrijk is. In het algemeen onthalen zijn de doelstelling van de Commissie om de wetgeving te vereenvoudigen gunstig. Bij de lezing van het voorstel moet echter worden vastgesteld dat de doelstelling nog lang niet bereikt is. De tekst van het voorstel is op complexe wijze gestructureerd en dat is niet bevorderlijk voor het begrijpen ervan. Voor deze vertegenwoordigers zijn de cruciale punten van dit voorstel de verantwoordelijkheden tussen operatoren, de voedingswaarde-etikettering (keuze van de nutriënten die verplicht en facultatief moeten worden aangegeven, aanduidingen op de voor/achterkant van de verpakking, informatie per 100g-ml en/of per portie), de leesbaarheid van de vermeldingen op de etikettering, de etikettering van allergenen, de vrijwillige aanduiding van de GDA (Guideline Daily Amounts), een Europese standaardisatie van etiketteringsschema's en de oorspronkelijke etikettering.

Bovendien is het volgens de inventaris opgemaakt door de FOD Buitenlandse Zaken waarschijnlijk dat de Europese Commissie vóór eind 2010 belangrijke rapporten inzake de veiligheid van de voedselketen gaat voorstellen.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vragen dan ook dat consumenten kunnen beschikken over klaar en duidelijke voedingsinformatie; het verder beperken van marketing van voedingsmiddelen en dranken rijk aan vet, suiker en zout, gericht naar kinderen; dat men bij het ontwikkelen van een Europese politiek inzake nieuwe voedingstechnologieën (zoals nanotechnologie en het klonen van dieren), rekening houdt met de veiligheid en de mening van de consumenten; de evaluatie te verdedigen en zo nodig de herziening van normen op gebied van voeding die toepasselijk zijn zoals die met betrekking tot diverse additieven en residu's (onder andere pesticiden) en dit om de voedselveiligheid te verbeteren.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie herinneren aan de wettelijke en ethische bepalingen die reeds bestaan op het gebied van reclame voor voedingsmiddelen, met name:

- de artikelen 69 en 77 van het 'Decreet betreffende de radio omroep en de televisie';
- punt 14 van de Code van de Hoge Raad voor Audiovisuele Media over de audiovisuele reclame voor kinderen;

- de artikelen 5 tot 10 van de FEVIA-code betreffende de reclame voor voedingsmiddelen gericht aan kinderen en/of jongeren;
- artikel 18 van de ICC-code gewijd aan de reclame bestemd voor kinderen/jongeren in het algemeen.

Zij menen dat de uitwerking van bijkomende reglementeringen niet opportuun is. **Zij** delen de bezorgdheid over klare en duidelijke voedingsinformatie, maar stellen dit niet gelijk aan meer informatie, groter lettertype, vaste positie op verpakking.

Zij wijzen er ook op dat er momenteel geen producten afgeleid van gekloonde dieren worden verkocht in Europa of in de rest van de wereld. Volgens een EFSA-opinie (dd. 24.07.08) is er geen duidelijk bewijs gevonden dat zou aantonen dat levensmiddelen afkomstig van klonen en hun nakomelingen op vlak van voedselveiligheid verschillend zouden zijn van producten afkomstig van conventioneel gekweekte dieren. EFSA beseft echter wel dat deze technologie nog volop aan het evolueren is waardoor de wetenschappelijke gegevens waarop ze zich baseerden eerder beperkt waren. Op vlak van voedselveiligheid stellen zich dus geen problemen maar op vlak van dierenwelzijn en -gezondheid kunnen deze zich mogelijks wel stellen.

5. Gezondheid

➤ Betere informatie naar de patiënten toe

De Europese Commissie keurde in december 2008 een voorstel van Richtlijn⁴ goed dat de farmaceutische industrie de mogelijkheid wil geven het publiek rechtstreeks te "informer" over hun geneesmiddelen op voorschrift. Maar de ervaring wereldwijd leert dat de informatie afkomstig van farmaceutische bedrijven in de praktijk heel vaak hetzelfde effect beoogt als reclame *stricto sensu*.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties menen dat de commerciële belangen van een firma zelden te rijmen vallen met een objectieve informatieverstrekking. Men kan van een commerciële instelling, die verantwoording verschuldigd is aan haar aandeelhouders, niet verwachten dat ze haar geneesmiddel positioneert tussen eventueel goedkopere evenwaardige of betere alternatieven. Zij vragen dan ook dit voorstel te verwerpen en tevens maatregelen te treffen die de beschikbaarheid van correcte, onafhankelijke en vergelijkende informatie over geneesmiddelen en behandelingen op maat van de consument bevorderen.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie vinden dat de bedrijven (met name de farmaceutische) over de vrijheid moeten kunnen beschikken om op commercieel vlak te communiceren. Deze communicatie moet niettemin de bestaande regels (wettelijke en ethische) die toepasselijk zijn op de reclame strikt respecteren. Zij herinneren eraan dat de reclame ook een informatierol speelt rond de nieuwe producten

---

⁴ Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik, wat publieksvoorlichting over receptplichtige geneesmiddelen betreft

of diensten die op de markt komen, informatie over de specifieke kenmerken van een product of dienst...

Zij vinden consumentenreclame voor voorschriftplichtige geneesmiddelen niet wenselijk. Zij hebben geijverd voor de intrekking van het oude voorstel van de Europese Commissie dat beoogde om reclame via de media voor voorschriftplichtige geneesmiddelen mogelijk te maken. Zij wensen in overleg en in samenwerking met de overheid en de gezondheidspartners te beantwoorden aan de toenemende informatiebehoefte van patiënten. Zij willen uitsluitend gevalideerde informatie, die beantwoordt aan strikte criteria, communiceren via websites aan diegenen die er naar op zoek zijn en vragende partij zijn. De verspreide informatie dient in overeenstemming te zijn met de goedgekeurde bijsluiter.

➤ **Betrouwbare en vernieuwende geneesmiddelen**

Wanneer een geneesmiddel op de markt komt, zijn nog niet alle effecten ervan gekend. Geneesmiddelenbewaking is daarom van groot belang voor de volksgezondheid. Een aantal kernelementen zijn belangrijk in deze materie.

In eerste instantie is een degelijke evaluatie van een geneesmiddel voor het op de markt komt een fundamentele vereiste. Eens op de markt is een nauwkeurige follow-up van deze veiligheid noodzakelijk, waarbij een belangrijke taak van verzameling van gegevens en onafhankelijke analyse weggelegd is voor het Belgische Geneesmiddelenagentschap.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vinden dat consumenten de mogelijkheid moeten krijgen nevenwerkingen rechtstreeks te melden. Wetenschappelijke studies hebben immers aangetoond dat deze een waardevolle aanvulling betekenen op het meldsysteem via zorgverleners. Deze consument heeft recht op transparantie en informatie over bijwerkingen van geneesmiddelen. Transparantie is een vereiste, wil men dat de bevolking vertrouwen stelt in geneesmiddelen en in overheidsinstanties zoals het Geneesmiddelenagentschap. Tevens bevordert transparantie een degelijk geneesmiddelenbeleid: het maakt een onafhankelijke analyse mogelijk van gegevens over werkzaamheid en veiligheid van geneesmiddelen. Deze informatie moet beschikbaar zijn voor een op de consument begrijpelijke manier. Zij vragen dat bij de besprekingen van het huidige voorstel van de Europese Commissie over geneesmiddelenbewaking⁵ de nodige aandacht wordt besteed aan deze kernprincipes. Ze zijn ook voorstander om de wetgeving te verbeteren om innovatie te bevorderen en er op toe te zien dat de nieuwe geneesmiddelen een echte bijkomende therapeutische waarde hebben.

In het kader van het "Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 2001/83 /EG om te verhinderen dat geneesmiddelen die qua identiteit, geschiedenis of oorsprong"⁶, vervalst zijn, in de legale distributieketen

⁵ Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging, wat de geneesmiddelenbewaking betreft, van Richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik

⁶ COM(2008) 668 final - 2008/0261 (COD).

belanden hebben **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** nog enkele opmerkingen. Ze menen dat de beschikkingen met betrekking tot veiligheid die in het Belgische recht bestaan en die recent via de geneesmiddelenwet in nationale wet werden omgezet, in het belang van de consumenten aangevuld moeten worden met de inzet van de gepaste operationele technische middelen om de traceerbaarheid van de geneesmiddelen van bij de fabrikant tot op het nachtkastje van de patiënt-gebruiker te verzekeren.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie benadrukken dat de optimalisering van de verhouding risico's/voordelen van het nieuwe geneesmiddel een permanente kopzorg is voor het farmaceutische laboratorium, niet enkel tijdens de ontwikkelingsfase maar ook eens dat het geneesmiddel op de markt is gebracht. Als het geneesmiddel op ruime schaal ter beschikking is gesteld van de patiënten, kunnen de bijwerkingen die niet op voorhand werden vastgesteld, de eventuele interacties met andere geneesmiddelen of de onderliggende aandoeningen immers niet helemaal worden uitgesloten. Een doeltreffend systeem van geneesmiddelenbewaking is een *conditio sine qua non* om aan deze problemen zo adequaat mogelijk het hoofd te bieden. Daarom is het absoluut noodzakelijk dat er een optimale uitwisseling van informatie is tussen de partners uit de gezondheidszorg, het FAGG en meer bepaald het Belgische Centrum voor geneesmiddelenbewaking voor geneesmiddelen voor Humaan gebruik (BCGH), de gezondheidswerkers en het farmaceutische laboratorium en dit zowel vóór als nadat het geneesmiddel op de markt is gebracht. Wat de directe doorzichtigheid ten aanzien van de patiënt/consument betreft, is het zaak om deze belangrijke doelstelling af te wegen tegen de eveneens primordiale naleving van de bescherming van de volksgezondheid. Dit versterkt de noodzakelijke goede samenwerking tussen de hogergenoemde partners uit de gezondheidszorg en de overheid, in staat om het risico/voordeel in termen van volksgezondheid te interpreteren en te evalueren.

Op Europees vlak werken **de vertegenwoordigers van de productie en van de distributie** mee aan specifieke richtlijnen om namaakgeneesmiddelen in de distributieketen aan te pakken. De Europese Commissie heeft in maart jl. een consultatieronde georganiseerd onder de stakeholders over een voorstel tot richtlijn: *“Public Consultation in preparation of a Legal proposal to combat counterfeit medicines for human use, Key ideas for better protection of patients against the risk of counterfeit medicines”*. Hierbij hebben zij benadrukt dat de focus van de richtlijn de integriteit van de originele verpakking moet zijn. Die moet worden gewaarborgd gedurende de volledige ‘supply chain’, van de producent tot de gebruiker. Dit is de voornaamste vereiste voor een efficiënte aanpak van de handel in namaakgeneesmiddelen. Verder moet de aansprakelijkheid van alle betrokkenen in de distributieketen duidelijker worden vastgelegd. Het aantal actoren in het distributiesysteem moet worden gereduceerd. Zware straffen moeten worden opgelegd voor de handel in namaak. Inspanningen voor een identificatiesysteem voor geneesmiddelen in de EU zouden moeten worden aangemoedigd. Een centraal en geharmoniseerd systeem op Europees niveau is een onontbeerlijke garantie voor de bewaking van de distributieketen. Tot slot dient de aandacht te worden gevestigd op de risico's verbonden aan het ompakken en opnieuw etiketteren.

6. Productnormen

Strikte en gemeenschappelijke veiligheidsnormen die toepasselijk zijn op producten en diensten die in omloop zijn in de interne markt zijn onontbeerlijk om de gezondheid van de consumenten te beschermen. Als één van de belangrijke dossiers die zonder twijfel op de agenda van het Belgische voorzitterschap zullen worden geplaatst, zouden **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** willen dat bijzondere aandacht wordt geschonken aan de reglementering van het gebruik van nanodeeltjes.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie zijn van mening dat nanotechnologie een technologie is die nieuwe mogelijkheden biedt voor verschillende industriële toepassingen. Het is hierbij van belang dat een adequate veiligheidsbeoordeling uitgevoerd wordt. Zij wensen immers niets liever dan dat de consument hun nieuw(e) product(en) zal aanvaarden. Zij streven uiteraard naar innovatie en verbetering van de producten om te voldoen aan de vraag en de verwachtingen van de consument.

7. Financiële diensten

Naar aanleiding van de financiële crisis hebben de nationale regeringen, de Europese en internationale instellingen tal van bepalingen opgesteld met als doelstelling het vertrouwen te herstellen en investeringen aan te moedigen. **De Raad** stelt vast dat de Europese Commissie op 4 maart 2009 een Mededeling voor de Europese voorjaarsraad "Driving European Recovery", heeft opgesteld waarin ze maatregelen voorstelt om de spiraal van vertrouwensverlies en van opdroging van het krediet te doorbreken, om het vertrouwen in de financiële markten in het algemeen te herstellen en om een economisch heroplevingsplan te ontwikkelen. Op 27 mei 2009 heeft de Commissie een Mededeling voorgesteld waarin ze haar voorstellen uiteenzet voor de toekomstige Europese supervisiestructuur. Ze zal worden gevolgd door specifieke wetgevende maatregelen in de herfst 2009.

De Raad vindt het van essentieel belang om het vertrouwen in de financiële markt snel te herstellen en vraagt aan de Belgische regering om tijdens het Belgische voorzitterschap de wetgevende maatregelen ter versterking van de controle, de supervisie en de doorzichtigheid van financiële markten en instellingen te ondersteunen.

De financiële crisis heeft er krachtadig aan herinnerd hoe belangrijk de doorzichtigheid van de financiële producten is en welke kosten een onverantwoorde⁷ commercialisering met zich kan brengen.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vragen aan de Belgische regering om een communautaire wetgevingsactie te ondersteunen, die tegelijkertijd de

---

⁷ Zie het werkdokument van de Commissie van 30.04.2009, « pakketproducten voor retailbeleggingen », « Samenvatting van het verslag van de beoordeling van de impact », {COM(2009) 204 final}, {SEC(2009) 556}.

versterking van de precontractuele informatie, de verplichting om een standaardsamenvatting van de prospectus te verstrekken (Key Information Document) voor alle financiële producten alsook een algemene verplichte opstelling van een investeerdersprofiel bij de levering van pakketproducten voor retailbeleggingen dekt.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie menen dat een coördinatie van de Europese actie onontbeerlijk is om verzwakking van de interne kapitaalmarkt en de terugkeer naar het protectionisme van de lidstaten te vermijden. Er moet gekozen worden voor ‘better regulation’ en niet voor overreglementering en er dient een evenwicht te worden gezocht tussen doeltreffendheid, concurrentievermogen en preventie van overdreven risico’s. In dit kader is een maximale harmonisatie van de Europese regelgeving essentieel. “Goldplating” dient te worden uitgesloten.

Zij pleiten voor een beter begrip van de aard en de risico’s van de op de financiële markt onderhandelde financiële instrumenten ongeacht of ze al dan niet gereguleerd zijn. Bovendien vragen de vakbondsorganisaties aan de Belgische regering om aan te dringen op een herziening van de internationale boekhoudkundige normen ten einde de kwalijke effecten van de wijze van kapitalisering van financiële producten te vermijden.

Zij vragen aan het Belgische voorzitterschap om op wereldvlak de rol als drijvende kracht achter de hervorming te spelen, waarbij met name beoogd wordt om de internationale samenwerking in het prudentiële domein en de macht van de internationale instellingen zoals het Internationaal Monetair Fonds te versterken, met het oog op het waarborgen van de financiële stabiliteit.

8. De rechten van de consumenten in de digitale omgeving

Consumenten worden meer en meer geconfronteerd met digitale technologieën, hetzij op het gebied van communicatie, uitwisseling van informatie, aankoop van goederen of bank- en verzekeringsverrichtingen. Niettemin blijft de groei op die gebieden beneden de mogelijkheden. Er zal geen grote vooruitgang kunnen worden geboekt tenzij dat de veiligheid op het gebied van het gebruik van deze technologieën wordt verbeterd, wat ook het vertrouwen van de consumenten zal verhogen.

In het kader van privacybescherming, vragen **de vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties** dat de Internet Service Providers en de op internet aanwezige bedrijven verplicht worden om hun netwerken veiliger en betrouwbaarder te maken, alsook de consumenten in te lichten wanneer er een inbreuk is op de veiligheid van hun persoonlijke gegevens. Consumenten moeten ook heel goed geïnformeerd worden wanneer het gaat om het verzamelen en behandelen van hun persoonlijke gegevens, en er moet hen vooral de keuze worden gelaten om hun gegevens al dan niet vrij te geven (vooral bij RFID-technologie).

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn van mening dat er een evenwicht moet gezocht worden, tussen de intellectuele eigendomsrechten en de consumentenrechten.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties vragen ook om het wettelijke kader inzake telecommunicatie te verbeteren. Hierbij wordt onder andere gedacht aan een maximumtarief eindconsument voor het doorzenden van gegevenspakketten door roaming, identiek met wat er gebeurt bij mobiele telefonie en niet enkel een maximum inter- provider groothandelstarief. Het is ook noodzakelijk geworden om de uitbreiding van de geografische component van de universele dienst voor telecommunicatie naar het internet met hoog debiet te bevorderen. Met name in het kader van de herziening van de omvang van de universele dienst gelanceerd in 2009. De resultaten van de consultatie worden verwacht voor de tweede helft van 2009.

9. Energie en duurzaamheid

Alle consumenten van de EU niet alleen een toegang, maar ook een betaalbare toegang tot de energiediensten van hun keuze waarborgen zonder de noden van de huidige en toekomstige generaties in het gedrang te brengen, dat is de uitdaging. Volgens de inventaris opgemaakt door de FOD Buitenlandse Zaken zouden het Europees parlement en de Europese Commissie voorstander zijn van de invoering van een «charter voor de rechten van energieverbruikers». Het charter zou de rechten van de consumenten op het gebied van electriciteits- en gasvoorziening moeten definiëren: contracten, informatie, prijzen, geschillenregeling en bescherming tegen oneerlijke handelspraktijken. De inventaris preciseert dat dit initiatief zou kunnen terechtkomen in de agenda van het Belgische voorzitterschap.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties menen dat i.p.v. een charter, het eerder wenselijk zou zijn om te voorzien in dwingende reglementaire maatregelen ten einde de rechten van energiegebruikers beter te beschermen. Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie kan de gelegenheid zijn om concreet in deze zaak te vorderen. Hierbij wordt dan vooral gedacht aan het versterken van de bevoegdheden van de regulatoren, aan duidelijke facturen, aan de bescherming van de zwakkere consumenten en aan het aanzetten tot duurzaam verbruiken via progressieve tarieven.

De vertegenwoordigers van de productie en van de distributie zien geen noodzaak om een bindend Handvest op te stellen met rechten van de energieconsument. Zij stellen vast dat de Europese wetgeving voorziet in rechten en middelen die kunnen afgedwongen worden voor de Europese en nationale gerechtshoven. Aanvullende rechten of bescherming van de energieconsument dreigen voor verwarring te zorgen. Daarenboven biedt de Belgische consumentenwetgeving en het akkoord inzake “de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt” reeds afdoende beschermingsmaatregelen voor de consument. Indien de Europese instanties toch een Handvest zouden opstellen dat aanvullend de rechten van de consument beschermt, hoeft dit geen bindend karakter te hebben.